

La germandat del raïm de què parla John Fante no és ben bé la de la foto, però tot són maneres
MARTA MEMBRIVES

V

Vet aquí una lectura addictiva amb descripcions àgils i precises que s'alternen amb diàlegs sonors i cantelluts, amb un còctel d'humor i violència que beu de la simplicitat i les emocions primàries

Un realisme més simpàtic que brut

Qui va inventar el realisme brut? Els que van posar l'etiqueta de moda a finals dels vuitanta admetien influències de Charles Bukovski, mentre que aquest considerava John Fante (Denver, 1909 - Los Angeles, 1983) el seu mestre. Ara bé, amb la lectura de *La germandat del raïm* (Edicions de 1984, 2013; escrita el 1977) trobem la cara més humana i desenfadada d'un Fante que no tenia pèls a la llengua a l'hora de recrear la memòria personal i familiar, seguint la corda de la deliciosa *Plens de vida* (1952), enguany també duta al català pel mateix editor, de manera que cada dia recapta més seguidors.

La novel·la passa pels filtres de la ficció el que fa olor d'experiència íntima, quan el protagonista Henry Molise, a instàncies dels seus germans més petits, ha de tornar al po-

ble natal per evitar el presumpte divorci dels pares septuagenaris. Nick/Nicholas és un vell italoamericà, paleta de professió, adúlter, bevedor indomable, que ha estat enxampat amb indicis d'infidelitat per l'esposa, Maria, una mestressa de casa catòlica, resignada però amb geni, que ara no perdona una nova relliscada. Aquest només és el punt de partida perquè el narrador –un escriptor que sempre ha anat amb Dostoievski sota el braç– revisi els seus lligams amb una família tan impresentable com addictiva i ens parli de tots els intents d'allunyar-se'n, sense poder treure-se-la del cor. Perquè quan l'amenaça de divorci hagi passat a la història, Henry no sabrà tornar tan de pressa com li convidria a la Califòrnia d'adopció i es deixarà entabanar tant per la màgia culinària de la mare com per les súpliques del pare per aju-

dar-lo a construir un fumador de carn, havent de suportar la germandat de bevedors que l'envolten com mosques vironeres.

Vet aquí una lectura veritablement addictiva, de to confessional, amb descripcions àgils i precises que s'alternen amb diàlegs sonors i cantelluts, amb un còctel d'humor i violència que beu de la simplicitat i les emocions primàries. L'efecte és que ens mantenim tothora al costat d'aquest Henry sotmès a les ambivalències de l'amor i l'odi, hereu d'aquesta Amèrica *melting pot* on els italians han mirat de preservar el seu genuí estil de vida. La seva veu no queda gaire lluny de la d'Arturo Bandini, el protagonista de la tetralogia iniciada amb *Camí de Los Angeles*, inèdita fins al 1985, i tancada el 1982 amb *Somnis de Bunker Hill*, tot i que els únics títols traduïts al català són les dues novel·les del mig: *Espera la primavera*, Bandini (1938) i *Pregunta-ho a la pols* (1939), que el 1988 va publicar Empúries. I és que John Fante, guionista de Hollywood i escriptor vocacional, va haver d'esperar a morir-se –diabètic com el vell Nick, a més de cec i amputat de cames– per començar a gaudir de reconeixement. Serà bo que la seva obra circuli i que la germandat dels *fantistes* no pari de créixer. *

TRUQUEN ARNAU PUIG

Muntadas o l'inesperat de l'esperat

Venècia és una ciutat –indret on la gent viu, pensa, treballa, projecta i lluita– fascinant. Tot el que hi ha és obra humana, indica, implica intenció i objectiu. No debades l'escola (entenguï's: que elabora, fabrica projectes) més desenvolupada d'arquitectura contemporània és a Venècia, atès que o s'hi inventa la realitat i es cosifica o no hi ha altra realitat possible. Doncs bé, de sobte apareix a l'horitzó immediat

meu un seguit de fotomuntatges elaborats per la sensibilitat, la ment, i el que és més fatídic, la intencionalitat d'Antoni Muntadas (oh, ironia, un dels especialistes moderns dels secrets inconscients de la comunicació amb els mitjans més sofisticats) i em mostra –amb el realisme més pur, radical i absolut– que quan he estat a Venècia no m'he adonat que aquella ciutat és un constant neguit per mantenir-se, per sostenir-se dempeus, lluita

constant per ser present: com la vida mateixa; tot són pegats, indicatius de ruïnes o de recuperacions; l'expressió més intensa i directa de la realitat quotidiana.

I jo que pensava que per sadollar-me de satisfaccions i joies formals només em calia visitar Venècia per viure la síndrome de Stendhal. Venècia en realitat és un apedaçament constant, com la vida. La percepció òptica de Muntadas en mostra l'objectivitat. *